

ONDERWERP : Verstrekkingenboek bijzondere bijstand 2014

Voorgesteld besluit:

1. Het verstrekkingenboek 2014 vast te stellen en deze in te laten gaan op 1 juli 2014;
2. Een overgangperiode vast te stellen ten behoeve van de huidige doelgroep die bijzondere bijstand ontvangt voor budget- of bewindvoeringskosten tot maximaal 1 januari 2015;
3. Dit besluit ter informatie voorleggen aan de raadsvoorbereidingscommissie (C-stuk).

Verdere procesgang:

Voorgeschiedenis / aanleiding:

Bijgevoegd is het verstrekkingenboek bijzondere bijstand 2014. Het huidige verstrekkingenboek stamt uit 2011 en sommige onderdelen zijn door wijzigingen in wet- en regelgeving, inzichten en jurisprudentie aan een actualisatie toe.

Toelichting:

Maatwerk

Het verstrekkingenboek bevat richtlijnen die houvast moeten geven bij de beslissing op een aanvraag bijzondere bijstand. Belangrijk is de menselijke maat. Vertaald naar de wettelijke vereisten en de visie op bijzondere bijstand in de Participatiewet, betekent dit dat het college wordt opgedragen om beleid te ontwikkelen op basis van maatwerk.

Actualisatie van het verstrekkingenboek

Het huidige verstrekkingenboek stamt uit 2011. Inmiddels zijn sommige onderdelen aan een actualisatie toe. In de afgelopen jaren hebben de wetgever en de rechtsprekende macht steeds meer een beroep gedaan op de eigen verantwoordelijkheid van burgers om zelf te voorzien in de kosten van levensonderhoud en te voorzien in te verwachten bijzondere kosten. Als gevolg hiervan behoeft de motivering van sommige onderwerpen aanpassing. De IASZ heeft bovenstaande beleidslijn gevolgd. Het verstrekkingenboek moet nu overeenkomstig worden geactualiseerd. Dit heeft geen financiële gevolgen voor de minima.

Een voorbeeld hiervan is dat de wetgever het de eigen verantwoordelijkheid van burgers acht om zich - naast de verplichte basisverzekering - afdoende te verzekeren tegen ziektekosten. Als gevolg van dit rijksbeleid behoeft voor de niet vergoede medische kosten in principe geen bijzondere bijstand te worden verstrekt. De IASZ-gemeenten voeren, net als de meeste gemeenten in Nederland, op grond van de kan-bepaling in artikel 35, eerste lid, WWB t.a.v. de eigen bijdrage voor ziektekosten een bovenwettelijk begunstigend beleid, waarbij vanaf het verstrekkingenniveau van onze collectieve zorgverzekering bijzondere bijstand wordt verstrekt voor de aan ziektekosten verbonden eigen bijdrage. Er wordt van rechtswege geen compensatie verstrekt voor het wettelijk vastgestelde eigen risico.

Ook zijn alle in het oude verstrekkingenboek genoemde bedragen vervangen door verwijzingen naar de wettelijke vindplaats. Dit ter voorkoming van het tweemaal per jaar moeten aanpassen van de bedragen (vanwege de inflatiecorrectie worden de normbedragen jaarlijks per 1 januari en 1 juli gewijzigd).

Verder wordt voorgesteld om het bestaande beleid te formaliseren bij bijstandsaanvragen waarbij er sprake is van draagkracht in vermogen, maar het vermogen zit vast in de eigen woning. In de praktijk komt het steeds vaker voor dat personen met een woning in eigendom een beroep doen op bijzondere bijstand, waarbij toekenning hiervan op basis van het

inkomen mogelijk is. Het vermogen dat vast zit in de eigen woning is dan vaak een beletsel voor het verlenen van bijzondere bijstand. Conform de wet moet de aanvrager de overwaarde van de door hem of zijn gezinsleden bewoonde woning te gelde maken, door bijvoorbeeld de woning verder te bezwaren met een hypotheek. Door de relatief hoge kosten die dit met zich meebrengt en het gegeven dat banken vaak niet meewerken aan een dergelijk verzoek, is dit vaak niet reëel. Het alternatief is dat de gemeente bij iedere bijzondere bijstandsverstrekking moet overgaan tot het vestigen van een krediet hypotheek, waarbij dan niet zelden de kosten de baten flink overschrijden. Het strikt uitvoeren van wet- en regelgeving leidt dan tot ongewenste situaties. De IASZ heeft de afgelopen jaren daarom het deel van het vermogen dat vast zit in de woning buiten beschouwing gelaten zolang de totale kosten van de bijzondere bijstand op jaarbasis niet uitkomen op meer dan twee keer de maandnorm.

Voorgesteld wordt om dit beleid nu te formaliseren in het verstrekkingenboek.

Voorts wordt voorgesteld om een wijziging door te voeren, met betrekking tot draagkracht voor de kostensoorten budget- en bewindvoeringskosten. Artikel 35, eerste lid, WWB bepaalt dat - onder voorwaarden - alleen recht op bijzondere bijstand bestaat als de aanvrager niet beschikt over de middelen om te voorzien in de uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten van het bestaan en als deze naar het oordeel van het college niet kunnen worden voldaan uit de bijstandsnorm en/of het vermogen. De colleges van de IASZ-gemeenten hebben in 2011 de algemene bepalingen van draagkracht uit inkomen en vermogen als volgt bepaald: de draagkracht uit inkomen is in beginsel 40% van het inkomen dat meer bedraagt dan 110% van de bijstandsnorm. De draagkracht uit vermogen betreft in beginsel alle vermogensbestanddelen boven het maximaal vrij te laten bedrag in artikel 34, derde lid WWB.

Bij enkele kostensoorten is de draagkracht in 2011 afwijkend (hoger) vastgesteld omdat deze kostensoorten basale algemene kosten van levensonderhoud zijn. Het gaat hierbij om woonkosten, duurzame gebruiksartikelen en andere noodzakelijke periodieke bestaanskosten. In het verstrekkingenboek 2011 is al bepaald dat het voor deze kosten gerechtvaardigd is om de draagkracht in het inkomen vast te stellen op 100% van het inkomen boven de bijstandsnorm, excl. vakantietoeslag. De draagkracht in het vermogen is voor deze kosten vastgesteld op een vermogensvrijlating van maximaal € 2.000.

In het voorliggende verstrekkingenboek wordt voorgesteld om aan bovenstaande kostensoorten de kostensoort budget- en bewindvoeringskosten toe te voegen. De reden hiervoor is dat deze kostensoorten (het beheer over inkomen en uitgaven) feitelijk basale algemene kosten van het bestaan betreffen, waarbij – mede door de inzet van budget- en bewindvoering - de aanvrager vaak vermogen opbouwt en na verloop van tijd over een aanzienlijk spaarsaldo beschikt.

Advies Clientenraad

De cliëntenraad is in deze om advies gevraagd. De cliëntenraad heeft geconcludeerd dat voorliggend stuk een helder en overzichtelijk stuk is. Het behoeft geen aanpassing.

Financiële aspecten:

Naar verwachting kan de wijziging budgetneutraal worden uitgevoerd.

Juridische aspecten:

Artikel 35 WWB.

Communicatieve aspecten:

Via plaatsing op de website en de digitale gemeentekrant en via nieuwsbrieven van de IASZ en gerichte aanschrijving van de doelgroep budget- en bewindvoeringskosten door de IASZ.

Gevolgen / relatie met Horizon en Stip:

n.v.t.

bijlagen : Verstrekkingenboek bijzondere bijstand 2014